

Här är hela studiecirkeln samlad utanför Lassasvallens huvudbyggnad. Vallen räknar 15 byggnader, varav elva la-
dor.

FOTO: KLAS-GÖRAN SANNERMAN

Hagavallen blev filmad på 1970-talet av Björn Berge. Haga-Elna var fåbodjanta här i många år.

Utsikt från Skomakravallen ner mot Hagavallen. Skomakra- Karin gjorde getost och messmör fram till och med sommaren 2005.

I dag går får och betar bortom Lassasvallen och håller ängsmarkerna öppna från busk och sly.

Lennart Uhras röjer sly intill Lassasvallen. Han berättar att full fåboddrift pågick där fram till 1968.

Fåbodrar värda att vårda

Fåboden i våra hjärtan heter den studiecirkel som på tisdagen gjorde en rundtur till några fåbodrar i Voxnadalen. Ett besök gjordes bland annat i Väsbo, vars fyra vallar och ängsmarker är på väg att bli ett kulturresevat. Det välbevarade fåbodrområdet finns även med i Hälsinglands världsarvsansökan.

EDSBY

Traditionen med fåbodrar går 1000 år tillbaka i tiden och förmodligen lite till. Det finns inga ordentliga belägg när den startade, så man kan bara spekulera, säger Roger Persson som har skrivit en bok om fåbodkulturen och som även har föreläst för studiecirkeln. Hans bok har förstas ingått i litteraturlistan.

Han berättar vidare att fåbodarna uppstod när djuren måste söka föda under sommarhalvåret på annat stäl-

le än i gårdens närhet. Det var också då gårdens folk måste samla föda till djuren för vinterhalvåret.

– Där det finns bönder i trakten, där uppstår också fåbodsystemet. En gammal fåbod är Gammelbo, som ligger bakom Gärdtjärnsberget i Edsbyn. Där finns källaruiner kvar, säger Roger Persson.

Ledare för studiecirkeln har Christer Faberstedt varit.

– Även min far konstnären Emil Clahr yrmade för fåbodarna. Jag var

Jag gillar det här med det gamla och vill att det ska bevaras för eftervärlden.

LILIAN PERSSON, DELTAGARE

bara fem år när jag 1945 fick följa med honom upp till Torpets fåbodrar där han målade. Vi gick till Torpet.

– På den tiden fanns inte ens bilväg. När vi kom fram möttes vi av en fåbodjanta som kom rusande emot oss: "Stöpp, stöpp, jag lärer byta gardiner först", ropade hon. Det känns rörande när man tänker på det gamla fåbodlivet, säger Christer Faberstedt.

Sammanlagt har elva personer deltagit i studiecirkeln, som startade efter jul- och nyårshelgerna. Det är ett samarbete mellan Studieförbundet vuxenskolan och SPF. Gruppen har samlats i Gyllengården i Edsbyn.

Åke Jonsson och Lilian Persson heter två av deltagarna, som nu kan kalla sig kulturbärare.

– Det har varit väldigt intressant. Jag fick tips om studiecirkeln och hoppade med. Jag gillar det här med det gamla och vill att det ska bevaras för eftervärlden, säger Lilian.

– Jag gick med för att jag är Ovanåkersbo och har anknytning till Morabo fåbodrar. Min fru Lena kommer uppifrån Tornedalen och där finns inte denna kultur, så därför bestämde vi att gå tillsammans, säger Åke och fortsätter:

– Vi fick veta mer om fåbodarna och varför man hade fåbodrar förr.

Vid Väsbovallarna – Olorsvallen, Hagavallen, Skomakra och Lassasvallen – mötte Patrik Uhras, vars familj har ägt Lassasvallen sedan 1992. Han berättade att Väsbo är på väg att bli Hälsinglands andra kulturresevat.

– Vi har också bildat Väsbovallarnas sambruksförening för vi vill bevara denna miljö till eftervärlden, säger Patrik Uhras.

KLAS-GÖRAN SANNERMAN

0271-77 15 11

klas-goran.sannerman@

ljusnan.se